

deles, det antager jeg, vil komme til at arbejde med endnu i adskillige Aar, saavel naar Talen er om i Byraadene og Sogneraadene at nedsætte Udvalg og vælge Kommissionsmedlemmer som ogsaa ved de kommunale Valg, hvor Listemetoden som bekendt anvendes. Det ærede Medlem har Ret i, at der i overordentlig mange Tilfælde vil fremkomme Lodtrækning. Det har vi selvfølgelig været opmærksomme paa baade i Ministeriet og i Statistisk Bureau, som har været behjælpeligt med Tilvebringelsen af de statistiske Tabeller og for øvrigt med adskillige Ting vedrørende Affattelsen. Nu skulde det imidlertid være mærkeligt, om denne Lodtrækning altid skulde falde ud til samme Side, og hvis den ikke gør det, bliver Uretfærdigheden ikke saa stor, som den, det indrømmer jeg, kan blive, hvis man opstiller det Tankeeksperiment, at Lodtrækningen altid eller næsten altid falder ud til den ene Side.

Jeg gør dernæst opmærksom paa, at efter min Mening kan man ikke paa Grundlag af de statistiske Oplysninger, vi har angaaende de kommunale Valg i 1909, i Virkeligheden bygge noget helt tilforladeligt med Hensyn til Afgørelsen af, hvordan de forskellige Sogneraad og Byraad er inddelte i Grupper, navnlig da Grupper, som kan tænkes at blive benyttede ved Valg, være sig af Sendemænd eller Valgmænd for Byraadens Vedkommende. Det er i alt Fald mit Indtryk ved at gennemgaa de Oplysninger, som Statistisk Bureau har samlet og udgivet, at de politiske Hensyn, som der i en Mængde Tilfælde er taget, ikke saa nær altid har givet sig Udslag i selve Listens Betegnelse. Naar der navnlig for Landets Vedkommende er en Mængde Lister, der enten hedder Gaardmands- eller Husmandslistes eller Lokallistes for det og det Sogn, turde det være, jeg havde nær sagt selvfølgelig, at man ved Optællingen af Listen har sørgt for at tage de fornødne politiske Hensyn. Den Omstændighed, at det af Oplysningerne fremgaar, at der er de og de Lister, og at de og de Lister har faaet valgt saa og saa mange Medlemmer, betyder derfor ikke, at der ogsaa i det paa-gældende Byraad eller Sogneraad er et tilsvarende Antal Grupper med et tilsvarende Antal Medlemmer. Der kan godt være megen Forskel, saa at man ikke paa Grundlag af de Oplysninger i Virkeligheden kan bygge noget tilforladeligt med Hensyn til Afgørelsen af, i hvor mange Tilfælde der vil blive Lodtrækning. Jeg erkender imidlertid, at der sandsynligvis i mange Til-

fælde vil blive det, og jeg erkender ogsaa, at det i og for sig er uheldigt, men jeg tror alligevel, at selv om denne Lodtrækning er mindre heldig, er dog det foreslaaede, som er kendt, at foretrække for noget nyt og ukendt. Men jeg skal ogsaa i saa Henseende være villig til med Udvalget at drøfte, om man tør gaa over til nye og uprøvede og derfor ogsaa ukendte Forholdstalsvalgssystemer. Jeg gør opmærksom paa, at man mange Steder vil komme ud over det uheldige i Lodtrækningen paa den Maade, at man i Virkeligheden ikke kommer til Afstemning, men enes om, hvem der skal opstilles, fordi man paa Forhaand, naar der i et Sogneraad skal vælges 4 eller i et Byraad 5 Medlemmer, er klar over, at saa kan det blive saa og saa mange til hver. Det er i Virkeligheden i Praksis det samme, som det ærede Medlem kaldte den største Brøks Metode. Man har regnet ud, saa nær man kan — man kan jo ikke regne det ud med Brøk, skønt det hedder den største Brøks Metode —, at at det er omtrent det, der svarer til de paa-gældende Grupper Størrelse, til Antallet af Medlemmer, og saa bliver man uden videre enig om, hvor mange og hvem der skal møde, og saa kommer denne kedelige Lodtrækning ikke, denne Lodtrækning, som jeg indrømmer kan fremkalde Misfornøjelse og altid fremkalder Misfornøjelse hos dem, paa hvis Mand Loddet ikke falder.

Det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds henstillede, om man ikke skulde inddrage Reglerne for Sømænds Valgret, som de blev vedtagne i forrige Rigsdagssamling, i Lovforslaget her. Ogsaa dette har selvfølgelig været inde under Ministeriets Overvejelser. Naar jeg er kommet til det Resultat, at man hellere burde nøjes med en Henvisning til den en Gang vedtagne Lov, er det, fordi jeg kom til det samme Resultat, som det ærede Medlem i Virkeligheden selv kom til, idet han gjorde opmærksom paa, at det maaske dog nok vilde være heldigst, at disse Regler stod i et særligt Afsnit. Naar disse Regler om Søfolks Valgret skal staa i et særligt Afsnit — Afsnit IV maatte det vel blive —, vil det sige, at man alle Steder, hvor det er nødvendigt — og det er det i Virkeligheden kun for Folketingsvalgenes Vedkommende — at henvise til Bestemmelserne om Søfolks Valgret, kan skrive: jfr. dog Bestemmelserne i Afsnit IV, Paragraf det og det, men saa synes jeg, at man lige saa let kan henvise til Bestemmelserne i en særlig Lov. Noget andet er, det indrømmer jeg, hvis